

EŞCİNSELLİĞE KUŞAKLARARASI YAKLAŞIM FARKLILIKLARI: TRABZON ÖRNEĞİ

Elif SÖĞÜT*

ÖZ

Bu çalışma Trabzon ilindeki kuşaklararası eşcinselliğe bakış açısı farklılıklarını ölçmek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmaya Trabzon ilinde yaşayan 200 birey dâhil edilmiştir. Verilerin elde edilmesinde anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen verilerin analizi SPSS paket programı ile elde edilmiştir. Katılımcılar Trabzon ilinde yaşayan ve Karadeniz Teknik Üniversitesinde eğitim görmeye gelen bireylerden oluşmaktadır. Katılımcıları yaşlarına göre iki gruba ayrılmıştır. İlk grubu 17-30 yaş oluştururken ikinci grubu 31-65 üstü yaş oluşturmaktadır. Araştırma grubuna yaklaşık 110 kadın katılımcı katılırken 90 tane erkek katılımcı katılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda kapalı uçlu sorulara verilen cevapların içerikleri katılımcıların eşcinselliğe bakış açısından değerlendirilmiştir.

Yapılan çalışmanın sonucunda Trabzon ilindeki kuşaklararası eşcinselliğe bakış açısı farklılıkları olduğu sonucuna ulaşılmıştır Yerel halkın eşcinselliğe karşı büyük bir önyargısı olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca eşcinsellere karşı tutumun yaş, cinsiyet, medeni durum, gelir durumu, eğitim durumu, yaşadıkları yere göre değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cinsellik, Eşcinsellik, Gey, Lezbiyen, Homoseksüel, Trabzon,

THE DIFFERENCES OF THE GENERATIVE APPROACH TO GENDER: A CASE OF TRABZON

ABSTRACT

This study was conducted to measure the differences in the perspective of intergenerational homosexuality in Trabzon province. For this purpose, 200 individuals living in Trabzon province were included in the study. Questionnaire method was used to obtain the data. The data obtained from the study were analyzed with SPSS package program. Participants consist of individuals who live in Trabzon and come to study at Karadeniz Technical University. The participants were divided into two groups according to their age. The first group consists of 17-30 years, while the second group consists of ages above 31-65. Approximately 110 female participants and 90 male participants participated in the study group. For the purpose of the research, the content of the answers given to the closed-ended questions was evaluated from the participants' perspective on homosexuality.

As a result of the study, it was concluded that there are differences in the perspective of intergenerational homosexuality in Trabzon province. It has been observed that local people have a great prejudice against homosexuality. In addition, it was concluded that attitude towards homosexuals varied according to age, gender, marital status, income level, education level, and place of residence.

Keywords: Sexuality, Homosexuality, Gay, Lesbian, Homosexual, Trabzon

Atıf Bilgisi: SÖĞÜT, E., “Eşcinselliğe Kuşaklararası Yaklaşım Farklılıkları: Trabzon Örneği”, İMGELEM, 3 (5): 317-343.

Citation Information: SÖĞÜT, E., “The Differences of The Generative Approach to Gender: A Case of Trabzon”, İMGELEM, 3 (5): 317-343.

* Sosyolog, Trabzon/TÜRKİYE, E-posta: elifsgt910@gmail.com ORCID Number: 0000-0002-2104-9861

Araştırma Makalesi/Research Article.

Başvuru/Received: 30.10.2019.

Kabul/Accepted: 20.11.2019.

CİNSELLİK VE EŞCİNSELLİK KAVRAMALARININ TANIMLANMASI VE EŞCİNSEL TEORİLERİ

CİNSELLİK

Cinsellik en çok kabul edilen literatürde şöyle tanımlanmaktadır: “Cinsel içgüdü, bütün yaratıkların hayat içgüdüleri arasında en önemli olanlarından biridir. Cinsel içgüdü, en basit hücreli yaratıktan, en karmaşık yapıya sahip olanına, bütün varlıkların yaşamında önemli bir rol oynar. Bütün canlı varlıkların yaşantılarını ve türlerini kuşaktan kuşağa nakletmesi açısından, bir bakıma evren yapısı içinde ölümsüz bir enerjidir. Cinsellik, sinirsel, fizyolojik, hormonal, psikolojik yönleriyle, insan cinsel yaşamının topluluğunu ifade eden bir fonksiyondur. İnsan türünün her bireyi, başlangıçta dişi eleman olan yumurtacık ve erkek eleman olarak da sperm, yani meni hücresinin birleşmelerinden oluşan, bir yumurtanın ürünüdür. İnsanın üremesi, bir dişi, diğeri erkek iki üreme hücresinin varlığını gerektirir” (Poroy, 2000: 27).

Cinsellik, insanın var oluşunun kaynağı ve doğumdan ölüme kadar yaşamı içinde önemli yer tutan bir parçasıdır. Biyolojik açıdan, cinselliğin temel işlevi üremeyi sağlamak ve bu nedenle de insan neslinin devam etmesine imkan vermektir. Psikolojik düzeyde ise cinsellik, cinsel ilişkiden haz alma, sevgi, sevmeye, ve sevilme gibi bireyin temel ihtiyaçlarının doyurulmasını amaçlamakta, bunlarla ilişkili olarak çeşitli bireysel davranışları ve insan ilişkilerini içermektedir. Toplumsal açıdan ise cinsellik, insan yaşamının pek çok yönü ile ilişkilidir: Toplumun işleyişi, özelliği, değer yargıları, yasalar, tarih, cinslere verilen roller, üretim, eş seçme ve evlenme tercihleri gibi pek çok alan ile ilişki içindedir (Özgül, 1997, s: 2).

Cinsellik ve cinsel konuların konuşulması, çoğu insan için kaçınılan, utanılan bir konu adeta bir tabudur. Hemen hemen her konuda özgür olarak ve rahatça konuşabilen insanların çoğu var oluşunun doğal bir boyutu olan cinsellik konusunda çekingenlik duymakta, kendilerini en yakın arkadaşlarına, akrabalarına bile açmakta zorlanmaktadır. Oysa cinsel yaşantı, insanların yaşamlarında çok önemli bir yer tutan doğal bir güdü ve yaşamın doğal bir parçasıdır.

CİNSEL KİMLİK

Cinsel kimlik, kişinin biyolojik cinsel özelliklerini yansıtır. Bunlar kromozomlar, cinsel hormonlar, dış ve iç cinsel organlar ikincil cinsiyet özellikleridir. Üç yaşına kadar kız ve erkek çocuklarının davranışları arasında genellikle pek bir fark yoktur. Sadece erkek çocukları biraz daha hareketli ve atak olabilirken, kız çocukları ise konuşmayı daha çabuk öğrenerek daha hızlı olgunlaşabilirler. Ancak bu farklılıklar çok kalın çizgilerle ayrılmadığı ve mutlak olmadığı için genel olarak tutumları aynıdır demek pek yanlış olmaz. Üç yaşından sonra gerek

hormonal bir etkiyle, gerekse eğitimsel bir yönlendirmeyle, kız çocukları kadınsı kimliği, erkek çocukları ise erkeksi kimliğe bürünmeye başlarlar.

Bazı araştırmacılar erkek kimliğinin oluşumunu ilave olarak oedipal dönemle ilişkilendirirler: “Çocuğun cinsel kimliği kazanmasındaki en önemli etkenlerden biri de 3-6 yaşlar arasında Oedipal dönem denen, bu dönemde anne babayla yaptığı özdeşim olayıdır. Başka bir deyişle, çocuk kız veya erkek davranışlarını anne veya babasına özenme sonucu, yani onlara benzemek için benimser” (Uçar, 2001: 43).

ERKEK KİMLİĞİNİN OLUŞUMUNDAKİ FAKTÖRLER

Erkek kimliğinin oluşumundaki etkenlerinden birisi toplum içerisindeki cinsiyete dayalı işbölümüdür. Kadının ikincil konumunu güçlendirirken iktidarı erkeğin elinde tutmasını sağlar. “Cinsiyete dayalı bu işbölümü, ev içinde de varlığını sürdürmekte, toplumsal ve kültürel destekle de yeniden üretilmektedir. Çünkü erkeklerin egemen olduğu düzende, erkek iktidarın kendine sunduğu ayrıcalıklardan vazgeçmek istememektedir: Cinsiyete dayalı işbölümü, evde ve işte, modern toplumların çoğu bağlamlarında pratikte değişmeden kaldığı için, erkekler genelde iktidar dizginleri üzerindeki kontrollerini bırakmayı istememektedirler” (Kuruoğlu, Aydın, 2014:6).

Bu kontrolü elde tutma amacı erkek kimliğinin sürekliliğini sağlamaktır. Ve bazı kurallar oluşturmaktadır. Bu kurallar kadının yerini belirleme de erkeklere yetki veren ve iş bölümü dâhil her alanda kadını geri plana atan unsurlar haline gelmiştir.

Kadının konumu işbölümünde değil, cinsellik konusunda da erkek tarafından belirlenmiştir. Erkek kendi kimliğini oluştururken de kendisini cinsel olarak kadının ağına düşebilen mağdur olarak tanımlamıştır ve bu tanımlama kadına cinselliğinin kontrol amaçlı baskılanması olarak geri dönmüştür. Toplumsal rolü yapılandırılmış olan erkeğin, dış dünyada daha aktif konuma gelmesi onun daha özgür olmasını, bu arada da cinselliklerini de daha özgür yaşamalarını getirmiştir. Etkin role sahip erkeklerin bakış açısını yansıtan egemen toplumsal yapı, kadının cinsel yaşamını sınırlandırmış ya da en azından kendi güdümüne sokmuştur.

“Erkeğin gücü tamamıyla zaman akışı içerisinde kendiliğinden oluşmamıştır. Erkek egemenliği doğal bir olgu olarak ortaya çıkmamış, çeşitli yasalarla sağlanmıştır. Bu yasalardan aldığı güç ile erkek zafer olarak adlandırdığı kadına boyun eğdirme sürecini tamamlayabilmiştir. Erkeklerin zaferi, kadınlara boyun eğdirmekle sağlanmıştır. Hukukun gelişimiyle ilgili belgeler, bu boyun eğdirme sürecini açıkça kanıtlar”(Adler, 1999:11-12).

Bu boyun eğdirmenin başarılması, erkek kimliğinin sürece uygun oluşturulmasıyla sağlanmıştır. Erkek kimliği için dönem dönem tanımlamalar değişse de sonuç hep iktidarın devamlılığı olmuştur.

KADIN KİMLİĞİNİN OLUŞMUNDAKİ FAKTÖRLER

“Kadınların Aydınlanma Çağında bile kendilerini ifade etme özgürlüğünden yoksun olduğu ve birey olarak kabul edilmediği tarihsel bir gerçektir” (Akyıldız, 2014: 13).

Birey olarak kabul edilmeyen kadın kendi kimliğini oluşturmaktan da aciz bırakılmıştır. Bu durumun geçerli olmadığı tek dönem ise toplayıcı toplumların yaşadığı dönemdir.

“Kadınların üretim hayatı içinde yer alması insanlık tarihi kadar eski bir olgu iken, ücretli çalışması “sanayi devrimi” ile başlamış, savaşların etkisiyle erkek emeğinin yerine ikame edilmiş, daha sonraki toplumsal koşullara bağlı olarak kadın emeği nicelik ve nitelik olarak değişim göstermiştir” (Zeybekoğlu, 2013: 20).

Süreç içerisinde erkek egemen toplumun kontrol altına aldığı kadın korunulması gereken bir tanımın içindeyken, korunması gereken masum bir tanıma dönüşmüştür.

“On dokuzuncu yüzyıla gelindiğinde, şehveti doymak bilmez korkutucu pisboğazın yerini, tek işlevi yeni çağın değerlerini desteklemek olan iffetli, cinselliği alınmış ve zararsız bir bağımlı olan “evdeki melek” almıştı. Artık kadın gücü evcilleştirildiğine göre, eski zamanların aleni kadın düşmanlığının yerini duygusal bakış ve koruyucu özen alabilirdi”(Keller, 2007:87).

Anneyi rol model alan kız çocuğunun toplumsal cinsiyete dayalı kimliğinin oluşumunda herhangi bir sorun bulunmamaktadır. Kız çocuğunun benimseyerek anneden öğrendiği topluma uygun davranışların kendisidir.

“Kız çocuklarda ayrılık bilinci gelişiminin anneye süregelen özdeşleşme yüzünden bir re ddeye kadar engellenebileceği ileri sürülmüştür. Gerçi kız çocuğun da benliğini bu ilk dönemdeki bir olma deneyiminden kurtarması gereklidir, ama yine de toplumsal cinsiyet kimliği için annesini örnek almaya devam eder. Annesiyle ilişkisi sonraki gelişiminde ne tür değişiklikler geçirirse geçirsin, ortak toplumsal cinsiyete dayalı güçlü bir özdeşleşmenin devam etmesi muhtemeldir ‘özdeşliğini bozma’ ihtiyacı o kadar uç boyutlarda değildir. Ayrıca kültürel güçler de bağımlılığı ve öznelliği kadınsı özellikler olarak ön plana çıkartarak kız çocuktaki özerklik gelişimini daha da karmaşıklaştırabilir. Bu tür özellikler içselleştirildiği oranda, anne ile kız arasındaki ortakyaşarlık bağının kuvvetlenmesine yol açarak kuşaktan kuşağa aktarılabilir” (Keller, 2007: 115).

Toplumsal cinsiyet içerisinde kadının kimlik oluşumundaki sınırlı tutulduğu en önemli alan cinselliğidir. Aşırı ve sorunlu görülmeden sınırlı hale getirilen kadın cinselliği erkeğin kontrolü altındadır.

“21. yüzyılda, kadınların bedenleri ve cinselliği, hala erkeklerin ve erkek egemenliğinin kontrolü altındadır. Kadın cinselliğinin ve doğurganlığının kontrolünü amaçlayan mekanizmalar, çoğu toplumda hala erkek egemen sistemin varlığını sürdürmesinin en güçlü aracıdır. Bu kontrol, dolaysız baskı ve şiddet yoluyla olduğu kadar, siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel manipülasyonlardan oluşan karmaşık bir mekanizmayla sağlanmaktadır. Bu çerçevede din, çoğu kez bu manipülasyonun güçlü bir aracı olarak kötüye kullanılmakta ve kadınların insan haklarının ihlallerini ‘meşrulaştırmak’ görevini görmektedir”(Karacan, 2014: 14).

EŞCİNSELLİK

Bireyin cinsel rol sapmasına uğrayarak kendini karşı cinsle özdeşleştirilmesiyle oluşturduğu cinsel kimliğe cinsel literatürde eşcinsel (homoseksüel) denmektedir. Kendi cinsinden olana karşı duygusal, erotik ve cinsel yönelim içinde bulunarak cinsel rol sapması durumunda kalan kimlikler homoseksüel başlığı altında toplanmaktadır. Cinsel literatürde transseksüel, gey, lezbiyen, biseksüel, hermofrodit ve travesti gibi birçok cinsel rol sapması ayrı ayrı tartışılmaktadır. Ancak bu kimliklerin ‘eşcinsel kimlik’ olduğu ortak kabul gören bir noktadır (Kuruoğlu, Aydın, 2014:137).Yönelim mi tercih mi tartışmalarının yaşandığı günümüzde eşcinselliği tercih olarak ifade etmek bu cinsel kimliğin dönüştürülebilirlik özelliğinin olduğu düşüncesine sebep olmaktadır.

“Cinsel kimlik ise, daha çok tercih edilen cinsel yönelimi ifade etmek üzere kullanılır ve heteroseksüellik, homoseksüellik, biseksüellik, transseksüellik ya da aseksüellik olarak sınıflanması mümkündür. Heteroseksüel (karşı cinsel) yönelim, karşıt cinsiyetten bireylerin cinsel obje olarak görülmesini ifade eder. Homoseksüellik (eşcinsellik), kendi cinsiyetinden bireylerin cinsel obje olarak tercih edilmesi anlamına gelir ve kadınlar için lezbiyen (lesbian) erkekler için gey (gay) terimleriyle ifade edilir” (Kuruoğlu, Aydın, 2014: 27).

Her ne kadar eşcinsellik insanlık tarihi kadar eski olsa da terim olarak homoseksüellik kelimesinin kullanımı için 19. Yüzyıla kadar beklemek gerekmiştir. “Bizim ‘heteroseksüel’ ile ‘homoseksüel’ arasındaki çağdaş ayrımımız, insanlık tarihinin çoğunluğu için, fazla bir anlam ifade etmemektedir. Homoseksüellik terimi 1869’a kadar henüz kullanılmamıştı, heteroseksüellik tanımı ise bu tarihten bir süre sonra kullanılmaya başlandı” (Russell, 2006: 17).

Terimsel olarak heteroseksüellikten ayrıldıktan sonra eşcinsellik çevresinde topladığı bireylerin farklı cinsel kimlikler tanımlamalarından dolayı birçok kavramsal ayrımı da beraberinde getirdi.

“Biseksüellik cinsel obje olarak her iki cinsiyetteki bireyleri de tercih edilmesi, aseksüellik hiçbir belirgin cinsel yönelimin olmaması ve transseksüellik de her bakımdan kendini diğer cinsiyetten bireyler gibi giyinmeyi davranmayı benimseyen bireye verilen addır” (Dökmen, 2009: 28).

ERKEK EŞCİNSELLİĞİ

Eşcinsellik bugün yeni keşfedilmiş bir şey değildir. Uygarlığın gizli bir mirasıdır. Aslında eşcinsellik iki bin yıl önce daha iyi bir durumdadır.

“Eşcinsellik eski Yunan’da, Mısır’da, yani eski uygarlıkların tümünde suç değildir. Yasal olarak tanınmıştır; hatta teşvik edilmiştir. Özellikle genç erkeklerle yaşlı erkekler arasındaki ilişkiler, toplumun en kutsal saydığı ilişkilerden birisidir. Çünkü burada yalnız aşk ve cinsel ilişki değil, aynı zamanda yaşlılığın deneyimlerinin genç erkeğe aktarılması gibi bir şey de vardır” (Hocaoğlu, 2004: 133).

Bu aktarımının eşcinselliğe olan hoşgörü sebeplerinden olduğu ortadadır. Yunanlılara göre, erkek bireylerin cinsel davranışlarını belirleyen nedenleri incelerken etkenlikle edilgenlik unsurlarının ön planda olması sadece cinselliği değil ahlaksal tutumları açıklarken de önemlidir.

“Kadınlara karşı duyduğu aşk yüzünden, aşırılığa itilen bir erkek için hiç kimse efemine diyemez; ya da ancak isteği üzerinde başlı başına bir deşifre etme çalışması yaparak ve kadınlarla olan istikrarsız ve çoğul ilişkisinde yer alan “gizli eşcinsellik” çekip çıkarılarak böyle bir şey söylenebilir. Yunanlılara göre, tersine, temel olan ve tıpkı ahlaksal tutumlar alanını olduğu gibi cinsel davranışlar alanını da belirleyen etkinlikle edilgenlik arasındaki karşıtlıktır bu durumda, bir erkeğin cinsel ilişkide ve nefsi üzerindeki ahlaksal denetimde hakim olmak kaydıyla, nasıl olup da kimse tarafından kadınsı olmakla suçlanmaksızın erkeklerle aşk ilişkilerini tercih edebildiği anlaşılmaktadır. Buna karşılık, hazlarını yeterince denetleyemeyen bir erkek -cinsel nesne tercihi nasıl olursa olsun- “kadınsı” olarak görülür.

Erkeksi bir erkekle, efemine bir erkek arasındaki ayırım çizgisi, bizdeki karşı cinsle ilişki kurma (heteroseksüellik) ile eşcinsellik (homoseksüellik) arasındaki karşıtlıkla çakışmamaktadır; etkin ya da edilgen eşcinselliğe de indirgenmemektedir” (Foucault, 1988:95).

Böyle bir değer, hoşgörü sistemi içerisinde tarihin en büyük eşcinsel aşklarından bir tanesinin yaşanmasıdır. “Sokrates Eflatun’u, Eflatun Aristoteles’i, Aristoteles de Büyük İskenderi eğitir. Sonunda İskender ile Efestion arasında tarihin en büyük eşcinsel aşkı yaşanır. Bir şekilde Efestion’un ölümünden sonra o güne kadar tarihin gördüğü en büyük cenaze töreni gerçekleştirilir. İskender bütün hekimlerini öldürtür, bütün askerlerinin saçlarını kestirtir. Kısa bir süre sonra da kendisi ölür” (Çakırlar, Delice, 2012: 485).

İskender sadece aşkıyla değil, eşcinsel erkeklere yönelik kadınsılık, edilgenlik ve iradesizlik gibi üretilmiş önyargılara karşı olumlu bir örnek oluşturarak da günümüz eşcinsel hareketinin önemli bir figürü olmuştur.

Binlerce yıl öncesine göre erkek eşcinselliğiyle zaman içerisinde değişen düşünce biçimi olumsuz yönde gelişmiştir. Günümüze yaklaşıldıkça eşcinselliği daha ötekileştiren metinler yazılır.

“Örneğin Freud’a göre erkeğe yönelen bir erkeğin yönelimi erkeksiliğe değil kadınsılığaadır. Eğer erkekle ilişki kuruyorsa bu asli değil arazi bir durumdur” (Sönmez, 2007: 27).

KADIN EŞCİNSELLİĞİ

Kadın eşcinselliğini tanımlayan kelimenin kökeni, tarihin bilinen en ünlü lezbiyen isimlerinden birisi olan Sapphonun doğduğu adadan gelir.

“Lezbiyen kelimesinin çıktığı yer, Ege Denizindeki Lesbos adasıdır. Kadınlar orada Büyük Yunan lezbiyen Çairi Sappho önderliğinde açık ve aleni bir biçimde aşk yaşamışlardır” (Hocaoğlu, 2004: 133).

Lezbiyenliğin sebebini erkeğin reddedilişi, erkek protestosu ve yanlış yetiştirme biçimiyle açıklayan Adlere göre bu sebeplerin getirdiği belirtiler eşcinselliğin kanıtı değildir.

“Lezbiyenlik (sevicilik), cinsel fantezilerde, mastürbasyonda ısrar ve gece işemelerinin devamı, erkek protestosunun göstergeleridir ve erkeklere karşı duyulan korkuyu, erkekleri reddedişi açığa vurur. Eşcinsellikle ilgili düşler, genellikle ve önyargılı olarak kabullenildiği gibi eşcinselliğin kanıtı değil; sadece yanlış yönde bir yetiştirme biçiminin göstergeleridir” (Adler, 1999: 98).

Kadın eşcinselliğinin sebebini kadının aşağılanması -ki bunu erkeklik uzvunun noksanlığıyla açıklar- ve kadından korkulması olarak gösteren Freud, toplumsal cinsiyet döngüsü içerisinde penisi statü nesnesi haline getiren sisteme dolaylı olarak eleştiri de bulunmuş olur (Adler, 1999).

“Kadının erkeklik uzvundan yoksun olduğunun bilinmesi de, kadının aşağılanmasını, kadından korkulmasını ve eşcinselliğe açık olunmasını sağlamaktadır” (Freud, 2006: 166).

Freud kadın eşcinselliği konusunda kadının sadece lezbiyenliğe değil biseksüelliğe açık olmasının sebebini de yazmıştır. Ona göre kadın, erkeğe göre biseksüelliğe daha açıktır ve sebebi de iki cinsel bölgesinin olmasıdır.

“En başta, beşeri yapı bakımından ileri sürülen biseksüellik özelliğinin, kadında erkekten çok daha belirgin bir biçimde görülebildiği açıktır. Erkeğin sadece bir tane idari cinsel bölgesi, bir tek cinsel organı vardır. Oysa kadında iki tane vardır: asıl dişi vajina ve erkeklik uzvuna benzeyen klitoris” (Freud, 2006:201).

QUEER KURAMI

“Kuramsal olarak, cinsiyetin cinsellikten tamamen ayrılmasının olanaklı olduğu fikri, kimlik konusunda pek çok geleneksel sosyolojik görüşlerden uzaklaşan queer kuramının başlangıç noktasını işaret etmektedir. Queer kuramı postişlevselci düşünceden özellikle de Judith Butler (1990) ve Michel Foucault (1978) ile ilgili olanlardan büyük ölçüde etkilenmiştir. Queer kuramcıları özellikle sosyalleşme etkenleri tarafından göreceli olarak sabitleştirilen yada insanlara verilen bir şey olan ‘kimlik’ kavramına karşı çıkmaktadır. Queer kuramcıları Foucaulttan yararlanarak cinsiyet ve cinselliğin bu kavramlarla birlikte gelen diğer tüm terimlerin nesnel olarak gerçek yada doğal olan bir şeye işaret etmek yerine bir söylem oluşturduğunu ileri sürmektedir” (Gidenns, 2001: 245).

“Foucault bugün gey erkeklerle ilişkilendirilen erkek eşcinsel kimliğinin, 19. Yüz yılda ya da daha öncesinde egemen söylem olmadığını yazmıştır. Dolayısıyla, böyle bir kimlikleme biçimi insanlar için, tıp ve psikiyatri söylemlerinin bir parçası haline gelinceye kadar ya da onlar tarafından yaratılıncaya kadar var olmamıştır. Kimlikler bu durumda çoğulcu istikrarsız ve zaman içinde değişebilir olarak görülmektedir. Bu radikal bakış açısı aynı zamanda diğer kimlikleme biçimlerinde olduğu gibi ‘özel’ kimlikler haline getirilen gey ve lezbiyen kimliklerine de uygulanmıştır. Dolayısıyla queer kuramı açıkçası baskın heteroseksüel kurala karşı çıkanlarda içinde olmak üzere sahil kimliklere meydan okumaktadır. Gey ve lezbiyen gibi kavramlar eşit haklar iddialarını savunmak için politik olarak yararlı olsalar da queer kuramcıları bunları toplumdaki güçlü heteronormal söylemi sürekli destekleyen heteroseksüellik kuralına karşı öteki olarak ikili karşıtlığa bağlı kaldığını savunmaktadır” (Rahman ve Jackson, 2010: 128).

Bunun yanı sıra queer kuramcıları pek çoğu heteroseksüel olan ve aynı zaman da eşcinsel örneklerinde bulunduğu fahişelik, biseksüellik, transseksüellik vb. geleneksel olmayan cinsellik biçimlerinin hepsiyle de ilgilenmektedir. Bu açıdan queer kuramı insanın cinselliğine cinsiyeti ile bağlantılı olduğu kadar kimlik yaratımı ve yeniden yaratım sürecini keşfeden

radikal bir toplumsal inşacılık olarak görülebilir. Bazı queer kuramı her önemli sosyolojik konunun ve edebiyat hatta lezbiyen ve gey araştırmaları gibi diğer konuların modern düşüncenin temeli olan heteroseksüel varsayımlara karşı çıkmak için queer görüşleri gündeme getirmesi gerektiğini savunmaktadır (Epstein, 2002).

EŞCİNSELLİĞE TARİHSEL BİR BAKIŞAÇISI

“Tarih boyunca insanların doğayı, olayları, durumları açıklama yolları sürekli değişiklik göstermiştir. Bunu, var olan bilgi birikimi, yaşanan toplumun inançları, gelenekleri, içinde bulunulan kültürel, siyasi ve sosyal yapı gibi birçok faktör etkilemiş ve yönlendirmiştir. Eşcinsellik de çağlar boyunca çok değişik bakış açılarından açıklanmaya çalışılan, kimi yer ve zamanlarda günah, ayıp ve suç kabul edilirken kimi yer ve zamanlarda hoşgörü ile karşılanan ama sürekli olarak üzerinde konuşulan, yorum ve araştırma yapılan belirsiz bir alan olmuştur” (Çabuk, 2010).

Eşcinsellik sözcüğü (Almancası homosexualitat) 1869’a kadar kullanılmamaktaydı. İlk defa, bir hukuk bilgini olan Karl Miara Kertenby tarafından geliştirilmiştir. “Eski Yunan”da eşcinsellik modern anlamda olmasa da sosyal yaşamda cinsel hayatın bir parçası idi. Platon’un Symposium adlı eserinde, felsefe toplantılarına geç ve sarhoş gelen genç Alkibiades’in büyük filozof Sokrates’i baştan çıkarma girişimleri anlatılmaktadır. Alkibiades, filozofun kendisi ile cinsel ilişki kurması için birçok plan yapmaktadır. En sonunda onun yatağında uyumayı başarmış fakat filozofun kendisine ilgisiz davranması karşısında afallamıştır” (Warmington ve Rouse, 1984: 85-87).

Eski Yunanda cinsel edimin toplumsal kabul edilebilirliği, eşlerin cinsiyetine göre değil daha çok taraflar arasındaki iktidar dengesi tarafından belirlenmektedir. “Klasik çağın Atinasında cinsel objeler iki farklı şekil alıyordu. Erkek ve kadın olarak değil, pasif ve aktif, saldırgan ve boyun eğen olarak” (Halperin, 1990: 90). Halperin en fazla geç ergenlik dönemi erkeklerin cinsel açıdan çekici bulunduğunu söylemektedir.

Mondimore’a göre eromenos (genç eş) belli bir zamandan sonra ilişkiyi sonlandırır eski eromenos artık bir kadınla evlenebilir ya da daha genç bir erkekle cinsel birliktelik kurarak erates (yaşlı eş) olabilirdi. “Antik Yunanda bazı erkeklerin tüm yaşamları boyunca erkekleri tercih ettikleri de bilinmektedir. Cinsel hazzı cinsel görevden ayırırsak, bu erkekler evleniyorlar ve çocuk sahibi olabiliyorlardı. Ama yine de cinsel eş olarak genç erkekleri seçiyorlardı. Bion ve Zenon gibi filozofların ve Büyük İskender’in yaşamları boyunca yalnız erkeklere ilgi duydukları iddia edilmektedir” (Greenberg, 1998: 145).

“Kadın eşcinselliği için kullanılan modern terim (lezbiyen) adını Yunan adası Lesbos’tan almıştır. Bu adanın en ünlü sakini, İ.Ö. 6. yüzyılda yaşamış olan Sappho hakkında çok fazla şey bilinmemektedir. Sappho’nun birçok şiiri, parçalar halinde olmasına rağmen, bunlar arasında kadınlara yazılmış açıkça ihtiraslı aşk şiirleri olan lirik yapıtlar vardır. İ.S. I.yüzyıldan gelen Yunan yazıtlarında, tribadismden söz edilmektedir. Romalılar ve Yunanlılar, “tribade” sözünü, cinsel anlamda yapay bir penis ya da bu işi yerine getirecek kadar büyük klitoris ile diğer kadınların içine giren kadınlar için kullanırlardı. Tribadism terimi kadın eşcinselliği için küçük düşürücü bir sıfat olarak 20. yüzyıla denk kullanılmıştır. Lezbiyenlik kavramı ise 19. yüzyılın sonlarına doğru kullanılmaya başlamıştır.

Kısacası Yunan kültüründe, eşcinsellik ve heteroseksüellik ayrımı olmamıştır. Çünkü tüm erkeklerin çekici kadınlara olduğu kadar erkeklere de arzu duyabileceği varsayılmıştır. Bu tutum kaçınılmaz olarak Yunan toplumundaki erkek üstünlüğüne ve cinsel ilişkideki baskınlık ve boyun eğme modeline bağlı idi” (Mondimore, 1991: 33-34).

“Eşcinselliğin suç olarak kabul edilmesinin İsa’nın doğumundan birkaç yüzyıl sonra cinsellikle ilgili ahlaksal düşüncenin değişmesi ile geliştiğini, bu değişimde de Stoacıların ve Platon’un geç dönem yazılarının etkili olduğunu öne sürmektedir. Ona göre, İ.Ö. 3. yüzyılda yaşayan Stoacılar, cinsel haz dahil olmak üzere her türlü hazza karşı idiler. Tek doğal cinsellik üreme amaçlı olmalıydı. Hatta bazılarının göre üreme amaçlı cinsellikte aşırı fiziksel haz alınması cinselliği kirlenmektedir. Döllenme ile sonuçlanmayan cinsel bir aktivite yasadışı ve doğaya aykırı olarak görülüyordu. İsa’nın doğumundan birkaç yüzyıl sonra yeniden keşfedilen Stoacıların yazılarından etkilenen birçok orta çağ teoloğu tüm cinsel hazların günah olduğunu savundular. Giderek onaylanmayan cinsel davranışlar ‘sodomi’ adı altında toplandı. Bu sözcüğün kökeni Eski Ahitte yok edilen Sodom ve Gomora’dan gelmektedir. Sodomi sözcüğü cinsel ilişkiyi, heteroseksüel ilişkide orgazmdan önce penisi çekip dışarı boşalma eylemini, sadece eşcinselliği değil mastürbasyonu, heteroseksüel anal ve oral ilişkiyi, hayvanlarla kurulan bazılarının göre erkeğin üstte olmadığı pozisyonlarda yapılan cinselliği (çünkü bu döllenme olasılığını azaltıyordu) de kapsamaktadır. Aquinalı Thomas gibi en etkili orta çağ din bilginleri, cinsel organın üreme amacı dışında kullanılmasını şehvetperestlik ve günahkârlık olarak değerlendirmiş ve bu nedenle eşcinselliğin tek amacının haz olduğunu, dolayısı ile günah olduğunu savunmuşlardı. Hristiyanlarla Yahudiler ya da Müslümanlar arasında kurulan cinselliği de sodomi olarak değerlendirenler olmuştur” (Mondimore, 1991: 50-51).

Weeks erkek eşcinselliğine karşı olan dini yasaklamaların yasayla desteklenmesinin İngiltere’de ilk kez 1533 yılında VIII. Henry zamanında gerçekleştiğini belirtir. Buna göre sodomi, erkek-kadın, erkek-erkek veya erkek-hayvan arasında olan yasadışı cinsel ilişki olarak tanımlanmıştır. 1563 yılında gözden geçirilen bu yasa, 1885 yılına kadar olan tüm erkek eşcinselliği suçlarına temel oluşturmuştur (www.google.com).

“Ortaçağ İslam toplumlarında, cinsellik sosyal ve politik hiyerarşi prensipleri ile uyumlu olarak düzenlenmiştir. Eşcinsel ilişkiler geleneksel toplumsal cinsiyet (gender) ve güç (power) kalıplarını takip etmiştir. Yani genç erkek pasif bir rol üstlenmekte (kadınları taklit etmekte), buna karşın yetişkin erkek, hâkimiyet kurma yolu ile (domination) cinsel doyum elde ederek, gücünü teyit etmektedir. Eşitliğe dayalı cinsel roller anlaşılmaz ve kabul edilemez olarak görülmüştür. Orta çağ boyunca, üst sınıf erkekler çoğu zaman, ilişkide pasif rol alan genç bir erkeğe sahip olmuşlardır ki bu durum ‘geleneksel kadın rolünün aşağılanması düşüncesini’ desteklemiştir” (Dunne, 1998-1990).

Kolonileşme öncesi, içerisinde Arapların, Farsların, Türklerin ve Siyah Afrikalıların bulunduğu Müslüman toplumlarda, iki erkek arasında gerçekleşen seks oldukça yaygındı ve bu eylemde bulunanlar kendilerini gey olarak tanımlamamaktaydılar. “17. ve 18. yüzyıllarda Batılıların bu bölgelere gelmelerine kadar, bu bölgelerde yaşanan eşcinsellik ile batıdaki eşcinsellik birbirinden oldukça farklıdır” (Dunne, 1990).

“Geleneksel İslam toplumlarında eşcinsellik tolere edilse de, geylerin öğretmen ve din adamlığı gibi görevlere gelmeleri şiddetle reddedilmiştir. Bu durum İslam’da evlilik ve ailenin yeri ile yakından ilgilidir. Bekâr insanların bu pozisyonlara getirilmeleri de engellenmiştir. Eşcinsellik (ve evlenmemek ve dolayısı ile çocuk dünyaya getirmemek) fitrat dininin ihlali olarak algılanmıştır” (Kligerman, 2007).

“Eşcinselliğe karşı dini kabullenmeler ile şekillenen olumsuz tutumlar, 18. yüzyılda bu kez tıbbi açıklamaların etkisinde kalarak sürmüştür. Bu dönemde sağlık çalışanlarının artan ilgi alanı haline gelen cinsellik ve cinsel sapmalar üzerinde geleneksel dini dogmaların yerini alan tıbbi düşünceler söz sahibi olmaya başlamıştır. O güne kadar dini ve sosyal bakış açıları ile günah, şeytani, sapkın olarak değerlendirilen çeşitli cinsel davranışlar, bu tarihten sonra “hastalık durumları” olarak kabul edilmeye başlanmış; bu şekilde cinselliği ve eşcinselliği açıklayan tıbbi bir model oluşmaya başlamıştır. Bu model aslında geçmişten gelen din temelli önyargıların, bu kez tıbbi kanıtlarla süslenmiş halinden başka bir şey olmamıştır. Bu değişimde, sekülerleşen toplumda dinsel yasak ve engellemelerin yeterince etkili olamamaya başlaması rol oynamıştır” (Candansayar, 2009: 59-62).

Eşcinselliğin cinsel sapma olarak kabul edildiği tıbbi modelde, üretken olmayan cinsel eylem eleştirilmiş ve hastalık olarak kabul edilmiştir. Bununla ilgili olarak tarihe bakıldığında, bilim insanlarının özellikle mastürbasyon üzerine yoğunlaştıkları görülmektedir.

1886'da Alman nörolog Krafft-Ebing tarafından cinsel yaşamın farklı psikopatolojik dışavurumlarını sergileyen 200'den fazla hasta geçmişi içeren Psychopatia Sexualis yayınlanmıştır. Kitabın bir bölümü 'antipatik cinsel içgüdü'ye ayrılmıştır. Ebing sapık cinsellik mastürbasyonun yol açtığı nevrasteni etkisi altında gelişir diyerek mastürbasyonun antipatik cinselliğe neden olduğunu savunmuştur. Fakat yapısal antipatik cinselliğe sahip kişilerin cinsel yaşamlarının çok erken yaşta başladığına ve cinsel duygularının daha güçlü olduğuna inanmıştır. Oluşumsal eşcinsellerde de aynı şekilde fiziksel aşkın abartılmış ve yüceltilmiş olduğunu düşünmüştür. Ona göre, bu kişiler nevroz ve nevrasteninin yanı sıra cinnete de yatkındılar (Kıracı, 2013).

Psikianalizin babası Freud'un eşcinsellikle ilgili farklı açıklamaları olmuştur. Fakat temelde odipal komplekse vurgu vardır. Kıskançlık, Paranoya ve Eşcinsellikteki Bazı Nevrotik Mekanizmalar başlıklı makalesinde Freud eşcinsel duygularla, paranoya ve kıskançlık arasında bir bağ olduğunu ileri sürmüş, çalışmasında tartıştığı iki hastadan birinde paranoid şizofreni olduğunu söylemiştir. Fakat Freud bir kadının eşcinsel oğlundan söz ettiği bir mektuba yanıtında, eşcinselliğin, avantajlı bir durum olmasa da utanılacak bir durum olmadığını, bir hastalık olarak sınıflandırılmayacağını, günah ya da rezillik olmadığını, gelişim döneminde belli bir fiksasyona bağlı olarak gelişen cinsel işlevin bir varyasyonu olduğunu söylemiştir. Tedavi ile ilgili de eşcinsel bir bireyi tekrar heteroseksüel hale getirmek hususunda söz veremediğini ancak analizin çocuktaki mutsuzluğa, erotik iç çatışmalara, çekingenliğe iyi geleceğini belirtmiştir (Kıracı, 2013).

1950' lerde Alfred Kinsey ve Evelyn Hooker eşcinsellikle ilgili önemli tutum değişikliklerine yol açabilecek çalışmalar gerçekleştirmişlerdir. Kinsey'in, toplumdaki cinsel davranışı subjektif olmayan yöntemlerle ortaya koymayı amaçlayan, klinik olmayan popülasyonla yaptığı geniş kapsamlı çalışma sonuçlarına göre, erkeklerin % 37'si hem cinsleri ile en az bir kez orgazmla sonuçlanan cinsel ilişki kurmuştu. Bu oran 30 yaşına kadar bekar kalan erkeklerde % 50 oranına kadar yükselmekteydi. Erkeklerin % 10' u ise 16 ile 55 yaş arası az çok yalnızca eşcinsel olarak kalmıştı (Kinsey, 1948).

"Kinsey ve arkadaşları (1948), eşcinselliğin oran ve sıklığının, klinik olmayan bir nüfusta son derece yaygın olması ve özellikle erkek nüfusunun kayda değer bir bölümünde eşcinselliğin heteroseksüellikle birlikte görülmesinden dolayı, aynı cins bireyler arasındaki psikoseksüel

reaksiyonların ender, anormal ve doğaya aykırı olarak değerlendirilmesinin ve bunun nevroz ve psikozon belirtisini oluşturduğu düşüncesini korumanın zor olduğunu belirtmişlerdir. Kinsey'e göre eşcinsellik kişinin olduğu bir şey değil yaptığı bir şeydi.

Kinsey ve arkadaşları (1948) cinsel eş seçiminin sadece bir seçimden ibaret olduğunu, doğuştan gelen hiçbir özelliğin bunda rol almadığını ileri sürerek eşcinsellikte biyolojik faktörlerin ve kalıtsallığın önemini reddetmiştir. Aksine ona göre eşcinsellikte kültür ve sosyalleşmenin etkisi büyüktür. Kinsey 1953'de de Kadında Cinsel Davranış raporunu yayınlamıştır. Bu rapora göre çalışmaya katılan kadınların % 25'i otuz yaşlarında diğer kadınlara karşı erotik tepki tanımlamıştır. Ankete katılanların %19' u ise 40 yaşlarına geldiklerinde başka bir kadınla kasten ve bilerek cinsellik içeren fiziksel ilişki kurmuşlardı. Bekar kadınlar hesaba katıldığında bu oran % 24'e çıkmakta idi. Kadınların % 13'ü ise 45 yaşına geldiklerinde orgazmla sonuçlanan cinsel ilişki yaşamışlardı" (Kinsey, Pomeroy, Martin ve Gebhard, 1953).

"Yetişkin erkekler arasında cinsel ilişkinin suç olmaktan çıkarılması İngiltere'de 1967 yılına rastlarken, 1960 ve 1970'li yıllarda eşcinselleri heteroseksüel yapma amaçlı tedavilerin yaygınlaştığı gözlenmektedir" (King & Bartlett, 1999).

"1960'larda artık eşcinsel bireyler politik olarak daha aktif hale gelmiş ve gey organizasyonları daha görünürleşmiştir. Amerika'daki eşcinsel hareketlerinden en önemlisi Stonewall'da yaşanılanıdır. 1969 yılında New York Greenwich Village'deki Stonewall adlı eşcinsel barına düzenlenen polis baskını sırasında, o bölgede yaşayan eşcinseller polisle çatışmış ve ilk kez haklarını aramışlardır. Bu olay eşcinsellerin özgürleşmesi için sembol niteliği taşımaktadır. Stonewall yıllar geçtikçe eşcinsel direnişi ve baskısının diğer ismi haline gelmiştir" (Çabuk, 2010).

Drescher (2002) 'bazıları homoseksüelliğin ve heteroseksüelliğin sebeplerinin belli olduğunu öne sürse de insanın cinsel yöneliminin kaynağı henüz çözülmemiş bir sırdır' diyerek eşcinselliğin sebebi ile kesin bir yargıda bulunmanın imkânsızlığını vurgulamaktadır.

"Kesin bilginin olmadığı yerde, etioloji teorileri hem açıklamalar üretme hem de şeylerin doğasına dair mantık arama yoluna başvurmaktadırlar. Başka bir bakış açısından, etiolojik teoriler, kuramcıların değerlerini yansıtan açıklamalar olarak görülebilir" (Drescher, 2002).

EŞCİNSELLİĞİN SEBEPLERİ (Etiolojisi) İLE İLGİLİ YAKLAŞIMLAR

Drescher (2002) 'bazıları homoseksüelliğin ve heteroseksüelliğin sebeplerinin belli olduğunu öne sürse de insanın cinsel yöneliminin kaynağı henüz çözülmemiş bir sırdır' diyerek eşcinselliğin sebebi ile kesin bir yargıda bulunmanın imkansızlığını vurgulamaktadır. "Kesin

bilginin olmadığı yerde, etioloji teorileri hem açıklamalar üretme hem de şeylerin doğasına dair mantık arama yoluna başvurumaktadırlar. Başka bir bakış açısından, etiolojik teoriler, kuramcıların değerlerini yansıtan açıklamalar olarak görülebilir” (Drescher, 2002).

GELİŞMEMİŞLİK TEORİSİ

Gelişmemişlik kuramına göre, eşcinsellik, yetişkin heteroseksüelliği gelişimi sürecinin normal bir adımıdır. Bu görüşe göre eşcinsellik geçici durumdur. Psikanalizde gelişmemişlik bakış açısının temellerine Freud’un “Cinsellik Teorisi Üzerine Üç Deneme”sinde rastlanır. Freud’a göre cinselliğin olgun bir şekilde ifadesi için, oral ve anal dönem gibi gelişmemiş psikoseksüel evrelerin atlatılması gerekmektedir. Cinsel hazzı oral ya da alıcı anal seks ile elde eden yetişkin libidal takıntı ya da gerileme yaşamaktadır. Bunlar cinselliğin gelişmemiş ifadeleridir. Freud bireyin cinsel eğilimi ne olursa olsun, genital olmayan, başka bir deyişle penil-vajinal olmayan cinsel eylemleri gelişmemiş olarak değerlendirmiştir. Bu durumda eşcinsel eylem penil-vajinal cinsel eyleme engel teşkil ettiği için, Freud’un sisteminde, eşcinsel eylem cinselliğin gelişmemiş ifadesi olarak ele alınmaktadır (Kıracı, 2013).

“Freud (1935) ‘eşcinsellik psikonevrotik bir hastalık değildir’ iddiasını ortaya atmıştır (Freud, 1935). Fakat Drescher (2002), “her ne kadar Freud eşcinselliği teknik olarak bir hastalık olarak görmese de, gelişmemişlik teorisi eşcinselliğin sağlıklı bir durum olduğunu yeterince göstermemektedir” demiştir. Freud (1910) eşcinselliği birincil olarak gelişimsel bir tutukluk, fiksasyon ya da psikolojik gelişmemişliğin bir belirtisi olarak görmektedir. Leonardo da Vinci’nin 21 eşcinselliğini annesi ile kurmuş olduğu özdeşime bağlayan Freud, “anasının oğlu” steriotipinin oluşmasına katkıda bulunmuştur” (akt. Drescher, 2002).

“Papua YeniGinede ki bir uygulama gelişmemişlik teorisine bir örnek olabilir: Burada 7-10 yaşındaki erkekler annelerinden alınıp eşcinsel oral aktivitelere maruz bırakılmaktadırlar. Önce oral alıcı sonra ise verici olmaktadır. Yaşlılar bu erkeklere, spermin yaşam için hayati olduğunu, biyolojik erkekliğin ortaya çıkması ve devam ettirilmesi için gerekli olduğunu öğretmektedirler. Bu nedenle bu uygulama günlük yapılmaktadır. Orta çocukluktan ergenliğe kadar diğer gençlere oral seks yapılmakta, ergenliğe yakın dönemde ise diğer çocuklar onlara oral seks yapmaktadır. Bu ritüel erkeklerin sosyal ve erotik kimliklerini yeniden yapılandırmaktadır. Bu erkeklerin evliliğe kadar kadınlara yaklaşması yasaktır” (Herdt, 1994: 2-3).

PATOLOJİ TEORİSİ

“Patoloji teorileri yetişkin eşcinselliğini, biyolojik olarak belirlenen heteroseksüel gelişimden sapmanın ürünü bir hastalık ya da anormal bir durum olarak tanımlamaktadır. Bu yaklaşım

birkaç ön kabulden hareket etmektedir: Birinci ön kabul, yetişkin heteroseksüelliğinin normal ve hastaliksız bir durum olduğudur. İkinci ön kabul, geleneksel cinsiyet rollerinden sapmaların eşcinsellik hastalığının belirtileri olduğudur. Üçüncü ön kabul ise, dışsal bir durum ya da patojenik bir ajan, normal heteroseksüelliğe giden yoldan bireyi alıkoymakta ve travmaya neden olmaktadır. Dışsal olay prenatal (doğum öncesi)ya da postnatal (doğum sonrası) dönemde meydana gelebilir” (Drescher, 2002). Freud Krafft-Ebing’in patolojik yaklaşımını reddetse de neo-Freudyen analistler eşcinselliği tekrar patolojikleştirmişlerdir. Sondor Rodo bunlardan en önemlisidir.

Rodo insan psikolojisinin üremeye dayalı yaşama çabasına bağlı olduğuna dair neo-Darwinian iddiayı desteklemiş ve üreme amacı gütmeyen cinsel aktiviteleri adabtif olmayan olarak nitelmiştir. Rodo böylece Freud’un içsel biseksüellik teorisini reddetmiştir. Rodo eşcinsel eşleşme kavramını kullanmakta ve eşcinsel eşleşmenin erkek-kadın deseninden bir sapma olduğunu, birbirinden cinsel yakınlık bekleyen erkeklerin aslında heteroseksüel karşılaşmayı taklit ettiğini iddia etmektedir (Drescher, 2002).

“Beni her eşcinsel ilişkinin kadın-erkek deseninin bir ifadesi olduğu düşüncesine iten delil nedir? Eğer erkek erkekten hoşlanıyorsa, neden kadını taklit eden bir erkeği seçmektedir?... Eğer bir kadın bir kadına yöneliyorsa, neden erkeksi bir kadını tercih etmektedir? Erkek kadın eşleşmesini taklit etmektedirler. Erkek-kadın deseni anatomi tarafından dikta edilmektedir” (Rodo, 1969: 211-212).

Rodo’ya (1969) göre ailesel tutumlar patojenik ajanlar olabilir. “Neden eşcinsel birey erkek-kadın deseninden uzaklaşmaktadır? Ailenin çocuğun cinsel aktivitesini yasaklaması, erkeğin kadının cinsel organını kaçınılmaz cezanın hatırlatıcısı olarak görmesine neden olur. Karşı cinsin cinsel organının yarattığı korku katlanılmaz olduğunda birey eşcinselliğe sığınmaktadır” (Rodo, 1969: 212- 213).

NORMALLIK TEORİSİ

“Normallik teorisine göre eşcinsel farklı doğmaktadır ve bu farklılık doğaldır. Solaklık bu düşünceyi açıklamak için sık kullanılan bir analogidir. Bu gün bir grup azınlıkta solaklık vardır ve bireyi bir dereceye kadar dezavantajlı yapsa da hastalık olarak değerlendirilmemektedir. Tarihsel olarak ise solak çocuklar anormal olarak karşılanıp tedavi edilmeye çalışılmışlardır” (Drescher, 2002).

Bu teoriyi savunanlardan Alfred Kinsey en önemlisidir. Kinsey ve arkadaşları düşüncelerini, Darwin’in türlerdeki çeşitliliğin evrimsel değeri tezine dayandırmakta, cinsel davranışı, saç ve deri rengi gibi insan türünün bir çok olası çeşitliliğinden biri olarak görmektedirler.

Normal çeşitlilik teorisini psikanalizin teori ve pratiğine entegre edenler olmuştur. İsay bu konuda yazan ilk psikanalist olmuştur. İsay eşcinselliğin üç, dört, beş ve altı yaşlarındaki çocuğun babanın dikkatini çekmek ve bunu korumak için karşı cinsin özelliklerini gösterdiğini savunur ve heteroseksüel çocuğun da aynı yolla annenin ve daha sonra anneye benzeyen kadınların dikkatini çekmek için babanın özelliklerini benimsediğini belirtir. Fakat ona göre kendini çeken baba eşcinselliğe neden olmamaktadır. Tersine, baba oğlunun içsel hem cinsinsel çekimini fark etmekte ve ilerde gey olacak çocuğundan kendini çekmektedir (Kıraç, 2013).

Görüldüğü gibi kuramlar, eşcinselliğin doğası ile ilgili birbirinden oldukça farklı iddialar ortaya atmışlardır. Bu yaklaşımlar, kuramcılarının kendi değerlerini yansıtıyor olabilir. Genelde insanın cinsel yöneliminin özelde ise eşcinselliğin doğasını anlayabilmek için yapılan araştırmalar konuyla ilgili bilinmeyenleri ortaya çıkaracaktır.

ARAŞTIRMANIN KAPSAMI METODOLOJİSİ VE BULGULARI

Cinsel içgüdü, denebilir ki bütün canlıların hayat içgüdüleri arasında en önemli olanlarından biridir. Cinsellik sinirsel, fizyolojik, hormonal, psikolojik yönleriyle, insan cinsel yaşamının topluluğunu ifade eden bir fonksiyondur. Bireyin cinsel rol sapmasına uğrayarak kendini karşı cinsle özdeşleştirilmesiyle oluşturduğu cinsel kimliğe cinsel literatürde eşcinsel denilmektedir. Kendi cinsinden olana karşı duygusal, erotik ve cinsel yönelim içinde bulunarak cinsel rol sapması durumunda kalan kimlikler homoseksüel başlığı altında toplanmaktadır. Cinsel literatürde transseksüel, gey, lezbiyen, biseksüel, hermofrodit ve travesti gibi birçok cinsel rol sapması vardır. Ancak bu kimliklerin ‘eşcinsel kimlik’ olduğu ortak kabul gören bir noktadır. Araştırmanın konusu Trabzon ilindeki kuşaklararası eşcinselliğe bakış açısı farklılıklarına odaklanılmıştır. Bunun yanı sıra eşcinselliğin anlaşılması için cinsellik ve cinsel kimlik konularına da değinilmiştir.

Trabzon ilindeki yapmış olduğumuz bu çalışmanın literatür taraması yapılırken cinsellik, cinsel kimlik oluşumu, eşcinsellik, eşcinselliğin tarihsel gelişimi, dünyada ve Türkiye’de eşcinsellik ve dinlerde eşcinsellik konuları detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Buradan hareketle araştırmanın hipotezi oluşturulmuş ve bu hipotezi destekleyecek veya çürütecek veriler elde etmek için nicel araştırma yöntemi olan anket yapılmıştır. Araştırmanın hipotezi “Trabzon ilinde kuşaklararası eşcinselliğe bakış açısı farklılıkları vardır.” Bu hipoteze yönelik olarak anket tekniği yapılmış ve sorular bu hipotezi destekleyecek ve çürütecek sorular sorulmuştur. Bununla beraber eşcinsel çocuk sahibi olmaları karşısında ne yapacaklarına yönelik sorularda sorulmuştur.

Bu çalışmada Trabzon ilindeki kuşaklararası cinsellik ve eşcinselliğe yönelik bakış açısı farklılıkları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu çalışma çerçevesinde Trabzon ilinde yaşayan insanlara cinsel yönelim tercihleri ve eşcinselliğe ve eşcinsellere karşı tutumlarına yönelik sorular sorulmuştur. Araştırma Trabzon ilindeki insanların eşcinselliğe bakış açısı farklılıklarını ölçme bakımından ve özellikle daha önce Trabzon ilinde çalışılmamış bir konu olması açısından önem arz etmektedir.

Araştırmanın evrenini Trabzon ilinde yaşayan tüm insanlar oluşturmaktadır. Esnafılar, öğrenciler, ev hanımları, işçiler, öğretim görevlileri, güvenlikler ve benzeri insanlar evreni oluşturmaktadır. Trabzon ilinde yaşayan toplam 200 kişiye anket uygulanmıştır. Basit rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada veri toplama sürecinde nicel yöntem kullanılmıştır. Nicel tekniğe bağlı olarak anket soruları kapalı uçlu sorulardan oluşmaktadır. Bu anket içerisinde araştırma grubundaki bireylerin sosyo demografik bilgilerine yönelik (yaş, cinsiyet medeni durum, eğitim durumu, gelir durumu vb.) sorular daha sonraki sorularda katılımcılara göre en uygun cinsel yönelim tercihi daha sonra köken bakımından nerden geldiği ve eşcinsel tanıdığınız var mıdır? Şeklinde sorular sorulmuştur. Son olarak likert ölçekli sorular içerisinde eşcinsel bireylerin güvenilirliği, onlara karşı olumlu ve olumsuz fikirler çerçevesinde sorular sorulmuştur.

Araştırma grubundaki bireylere ulaşmak için basit rastgele örneklemden yararlanılmıştır. Basit rastgele örneklem olasılık örnekleme biçimlerinden biridir. Olasılık örnekleme bireyin veya ögenin çalışma evreninden seçilebilme olasılığının bilindiği ve bu olasılık oranının sıfır olmadığı örnekleme metotlarını içerir. Olasılık örnekleme yöntemleri başlıca beş başlık altında toplanır. (1) basit rastgele örneklem, (2) katlamalı rastgele örneklem, (3) küme örnekleme, (4) sistematik rastgele örneklem (5) çok aşamalı örnekleme

Basit rastgele örnekleme yöntemi sadece şans unsuruna göre öğelerin/bireylerin çalışma için seçilmesine imkân sağlayacak şekilde örnek grubun belirlenmesi esasına dayanan bir örnekleme yöntemidir. Bu yöntem çalışma evrenindeki tüm öğelerin örnek için eşit şansa seçilme olanağına sahip olmalarını sağlar. Her öğe aynı oranda örnekte yer alabilme şansına sahiptir.

Basit rastgele örneklem yöntemi örnek seçilecek evrenin içerisinde yer alan tüm bireylerin/öğelerin yer aldığı bir örnek listesini gerektirdiğinden özellikle çok geniş evrenler ve tüm listenin bulunmasının zor olduğu çalışma evrenleri için kullanışsız ve külfetli olabilir.

Araştırma evrenini Trabzon ilinde yaşayan 16 yaş üzeri ve 65 yaş sınırı olarak sınırlandırılmıştır. Araştırma grubundaki çoğu bireyler anket çalışmasına katılmak

istemediklerini belirttiler. Özellikle 45 yaş ve üzeri bireyler. Araştırma sonucu elde edilen veriler Trabzon’da yaşayan bütün bireyleri temsil etmemektedir. Çalışmadan elde edilen sonuçların Türkiye’deki eşcinsellerin durumunu düzeltmek gibi bir çabasında yoktur. Bu araştırma Türkiye’deki Trabzon ilinde gerçekleşmiştir. Bu yüzden Türkiye’deki diğer şehirlerdeki kuşaklarsı eşcinselliğe bakış açısı farklılıklarını ortaya koymamaktadır.

Nicel Araştırma Bulguları

Olgu ve olayları nesnelleştirerek gözlemlenebilir, ölçülebilir ve sayısal olarak ifade edilebilir bir şekilde ortaya koyan bir araştırma türüdür. Biyoloji, kimya, fizik, mühendislik gibi doğa bilimleri alanında araştırmalar gözlem ve ölçmeye dayanır. Gözlem ve ölçmelerin tekrarlanabildiği ve objektif yapıldığı araştırmaya niceliksel (sayısal) “Quantitative” araştırma denir. Niceliksel araştırma yönteminde araştırılan konuya ilişkin evreni temsil edecek örneklemden sayısal sonuçlar elde edilmektedir. Nicel araştırma yönteminde araştırma evriminin araştırma konusu hakkındaki fikrinin yönü sorulmaktadır. Yani, konu hakkında yoğun bir analiz değil aksine daha yüzeysel daha çok sayısal veriler saptanmaktadır. Nicel araştırmalarda sayısal teslimiyet söz konusu olduğundan araştırma evrenini temsil edecek örneklemin hatasız tespit edilmesi ve bu örnekleme doğru soruların sorulması önemlidir. Nicel araştırma yöntemlerinin üstün bir tarafı objektif olmalarıdır. Bu yöntemlerin uygulamalarında belgeler bir araştırma grubu tarafından incelenebilmektedir (Öztürk, 2015: 2).

Araştırma grubundaki katılımcıların yaş dağılımı: Araştırma grubundaki katılımcıların yaş dağılımı için elde ettiğimiz veriler gruplandırılmıştır. Katılımcıların %49,5’i 17-24 yaş aralığında % 26,0 ‘ı 25-34, %14,0 35-44, %10,5’i ise 45 ve üzeri yaş aralığında yer almaktadır. Katılımcıların 99 tanesi 17-24 yaş aralığında, 52 tanesi 25-34 yaş aralığında, 28 tanesi 35-44 yaş aralığında ve son olarak da 21 tanesi 45 yaş v üzeri yaş aralığındadır. En çok katılımcı 17-24 yaş aralığında en az katılımcı ise 45 ve üzeri yaş aralığındadır.

Araştırma grubundaki katılımcıların cinsiyet bazında dağılımı: Araştırma grubundaki katılımcıların cinsiyet dağılımı için elde ettiğimiz veriler gruplandırılmıştır. Araştırma grubunda yer alan katılımcıların % 51,5’inin kadın %48,5’inin ise erkekler oluşturmaktadır. Bu araştırma içerisinde 103 kadın 97 erkek katılımcı ile anket yapılmıştır.

Araştırma grubundaki katılımcıların medeni durum bakımından dağılımı: Araştırma grubundaki katılımcıların medeni durum dağılımı için elde ettiğimiz veriler gruplandırılmıştır. Katılımcıların %28’ i evli, %70’i bekar ve son olarak %2’si diğer cevabını vermiştir. Diğer

cevabını işaretleyenler evlenmiş boşanmıştır. 56 kişi evli, 140 kişi bekâr ve 4 kişi diğer seçeneği işaretlemiş ve toplamda 200 katılımcı ankete katılmıştır.

Araştırma grubundaki katılımcıların eğitim durumu bazında dağılımı: Araştırma grubundaki katılımcıların eğitim durumu dağılımı için elde ettiğimiz veriler gruplandırılmıştır. Katılımcıların %2,5'i okuryazar, %5,0'i ilkokul, %6,5'i ortaokul, %18,0 lise, %56'sı lisans ve üstü ve sona olarak da % 12'si diğer seçeneği işaretlemiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu 112 kişi ile lisans ve üstü eğitim almış bireylerdir. Katılımcıların 5 tanesi okuryazar, 10 tanesi ilkokul, 13 tanesi ortaokul, 36 tanesi lise, 112 tanesi lisans ve üstü, 24 tanesi ise diğer seçeneği işaretlemiştir.

Araştırma grubundaki katılımcıların gelir durumu bazında dağılımı: Araştırma grubundaki katılımcıların gelir durumu için elde ettiğimiz veriler gruplandırılmıştır. Katılımcıların %24,5'i 0-500, %28,5'i 500-1500, %29,5'i 1500-3000, %14,5'i 3000-5000, %3,0'ü ise 5000 ve üzeri gelir durumuna sahiptir. Katılımcıların 49 tanesi 0-500 TL gelir aralığında, 57 tanesi 500-1500 TL gelir aralığında, 59 tanesi 1500-3000 TL arası, 29 tanesi 3000-5000 TL arası ve son olarak da 6 tanesi 5000 TL ve üzeri gelire sahiptir. Katılımcılar arasında gelir durumu açısından pek fark gözlenmemektedir. Katılımcıların çoğunun lisans eğitimi aldığı gözlenmiştir. Katılımcılar içerisinde en az katılımı 5000 ve üzeri gelir durumuna sahip bireyler oluşturmaktadır.

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	HETEROSEKSÜEL	181	90,5	90,5	90,5
	HOMOSEKSÜEL	12	6,0	6,0	96,5
	BİSEKSÜEL	4	2,0	2,0	98,5
	DİĞER	3	1,5	1,5	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Araştırma grubundaki katılımcıların en uygun cinsel yönelim tarzı bazında dağılımı: Araştırma grubundaki katılımcıların en uygun cinsel yönelim tarzı dağılım için elde ettiğimiz veriler gruplandırılmıştır. Katılımcıların %90,5'i heteroseksüel, %6'sı homoseksüel, %2'si biseksüel %1,5'i diğer seçeneğini tercih etmişlerdir. Anket çalışmasındaki en tehlikeli sorulardan biridir. Anket çalışmasında kimliğe dair hiçbir bilginin alınmamasından dolayı Trabzon gibi bir ilde bazı bireyler cesurca davranmıştır. Katılımcıların 181 tanesi heteroseksüel iken, 12 tanesi homoseksüel, 4 tanesi biseksüel olduğu sonucuna varılmıştır. Katılımcıların verdiği cevaplar arasında büyük farklar gözlemlenmiştir.

Araştırma grubundaki katılımcıların kendisinin ve ailesinin köken bazında dağılımı: Araştırma grubundaki katılımcıların ve ailesinin köken dağılımı bazında elde ettiğimiz veriler gruplandırılmıştır. Katılımcıların %23'ünün kökeni kır, %31,5'i kırdan kente göç etmiş,

%44,5'i kent kökenine ve son olarak da %1'i diğer seçeneğini tercih etmiştir. Katılımcıların 46 tanesi kır kökenli, 63 tanesi kırdan kente göç etmiş, 89 tanesi kent kökenlidir. Anket çalışmamızdaki bu soruya verilen cevaplar arasında fark gözlenmemektedir.

Araştırma grubundaki katılımcıların eşcinsel tanıdığı var mı bazındaki dağılımı:

Araştırma grubundaki katılımcıların eşcinsel tanıdığı var mı bazındaki elde ettiğimiz veriler gruplandırılmıştır. Katılımcıların %28,5'inin eşcinsel tanıdığı olduğu, %71,5'inin eşcinsel tanıdığı olmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların 57 tanesinin eşcinsel tanıdığı olduğu, 143 tanesinin ise eşcinsel tanıdığı olmadığı gözlenmiştir. Trabzon gibi tabuları olan bir şehirde 57 tane eşcinsel tanıdığı olan katılımcıların olması şaşırtıcıdır.

Araştırma grubundaki katılımcıların eşcinselliği normal bir durum olarak görme bazındaki dağılımı:

Araştırma grubundaki katılımcıların %43,5'i eşcinselliği normal bir durum olarak görürken, %56,5'ise eşcinselliği normal bir durum olarak görmemiştir. Katılımcıların 87 tanesi eşcinselliği normal bir durum olarak kabul ederken, 113 tanesi eşcinselliği normal bir durum olarak görmemektedir.

Araştırma grubundaki katılımcıların eşcinselleri cana yakın görme bazındaki dağılımı:

Araştırma grubundaki katılımcıların %35,0'ı eşcinselleri cana yakın görürken, %59,5'i eşcinselleri cana yakın olarak görmemekte ve son olarak da %5,5'i eşcinsellerin cana yakın olma konusunda kararsız oldukları gözlenmiştir. Katılımcıların 70 tanesi eşcinselleri cana yakın görürken, 119 tanesi eşcinselleri cana yakın olarak görmemekte ve 11 tanesi ise bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “Eşcinsel olduğunu bildiğim birinin sözüne güvenmem” cümlesine katılma durumu:

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların %31,0'ı kesinlikle katılmadığını, %36,5'i katılmadığını, %19,0'ı kararsız olduğunu, %5,5'i kesinlikle katıldığını, %8'i ise katıldığını belirtmiştir. Katılım 62 tanesi kesinlikle katılmadığını, 73 tanesi katılmadığını, 38 tanesi kararsız olduğunu, 11 tanesi kesinlikle katıldığını, 16 tanesi ise katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “Eşcinsel hakları tanıtan geliştiren organizasyonlar gereklidir” cümlesine katılma durumu:

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların %13,0'ı kesinlikle katılmadığını, %22,0'ı katılmadığını, %34,5'i kararsız olduğunu, %12'si kesinlikle katıldığını, %18,5'i de katıldığını belirtmiştir. Katılımcıların 26 tanesi kesinlikle katılmadığı, 44 tanesinin katılmadığı, 69 tanesinin kararsız olduğu, 24 tanesinin kesinlikle katıldığı, 37 tanesinin katıldığı görülmüştür.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “İş arkadaşımın eşcinsel bir kadın olması beni rahatsız eder” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %17,5’i kesinlikle katılmadığını, %29,0’ı katılmadığını, %20,5’i kararsız olduğunu, %15,0’ı kesinlikle katıldığını, %18,0’ı ise katıldığını belirtmiştir. Katılımcılardan 35 tanesi kesinlikle katılmadığını, 58 tanesi katılmadığını, 41 tanesi kararsız olduğunu, 30 tanesi kesinlikle katıldığını, 36 tanesi katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “Eşcinsellik doğuştan gelen bir durumdur” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %17,5’i kesinlikle katılmadığını, %17,0’ı katılmadığını, %36,5’i kararsız olduğunu, %13,5’i kesinlikle katıldığını, %15,5’i de katıldığını belirtmiştir. Katılımcılarda 35 tanesi kesinlikle katılmadığını, 34 kişi katılmadığını, 73 kişi ise kararsız olduğunu, 27 kişi kesinlikle katılmadığını, 31 kişi ise katıldığını belirtmiştir. Bu soruda elde ettiğimiz verilere göre 72 kişinin vermiş olduğu cevapla kararsız oldukları belirlenmiştir.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “Apartman sakinlerinin eşcinsel kiracı istememe hakları olmalıdır” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %19,5’i kesinlikle katılmadığını, %27,0’ı katılmadığını, 18,5’i kararsız olduğunu, %15,5’i kesinlikle katıldığını, %19,5’i ise katıldığını belirtmiştir. Katılımcılardan 39 tanesi kesinlikle katılmadığını, 54 tanesi katılmadığını, 37 tanesi kararsız olduğunu, 31 tanesi kesinlikle katıldığını, 39 tanesi katıldığını belirtmiştir.

		Sıklık	Yüzde	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
Geçerli	KESİNLİKLE KATILMIYORUM	40	20,0	20,1	20,1
	KATILMIYORUM	38	19,0	19,1	39,2
	KARARSIZIM	58	29,0	29,1	68,3
	KESİNLİKLE KATILYORUM	23	11,5	11,6	79,9
	KATILYORUM	40	20,0	20,1	100,0
	Total		199	99,5	100,0
Missing	System	1	,5		
Total		200	100,0		

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “Eşcinselliği normal bir durum olarak görüyorum” cümlesine katılma durumu:

Katılımcıların %20,0’ının kesinlikle katılmadığını, 19,0’ı katılmadığını, %29,0’ı kararsız olduğunu, %11,5’i ise kesinlikle katıldığını, %20’si ise katıldığını belirtmiştir. Katılımcılardan 40 tanesi kesinlikle katılmadığını, 38 tanesi katıldığını, 58 tanesi kararsız olduğunu, 23 tanesi kesinlikle katıldığını, 40 tanesi ise katıldığını belirtmiştir. Katılımcıların verdiği cevaplara bakıldığında bariz farklar gözlenmemektedir.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “Eşcinsel olan bir insana güvenilmeyeceğini hissediyorum” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %29,5’i kesinlikle katılmadığını, %36,5’i katılmadığını, %20,5’i kararsız olduğunu, %5,5’i kesinlikle katıldığını, %7,5’i ise katıldığını belirtmiştir. Katılımların 59 tanesi kesinlikle katılmadığını, 73 tanesi katılmadığını, 41 tanesi kararsız olduğunu, 11 tanesi kesinlikle katıldığını, 15 tanesi ise katıldığını belirtmiştir. Katılımcıların verdiği cevaplardan büyük farklar gözlenmiştir. En çok verilen cevap 73 tanesi katılmadığını, 11 tanesi ise kesinlikle katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “ Bir arkadaşımın eşcinsel olduğunu öğrenseydim arkadaşlığımı bitirirdim” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %26,0’ı kesinlikle katılmadığını, %23,0’ı katılmadığını, %24,5’i kararsız olduğunu, %14,5’i kesinlikle katıldığını, %11,5’i katıldığını belirtmiştir. Katılımcılardan 52 tanesi kesinlikle katılmadığını, 46 tanesi katıldığını, 49 tanesi kararsız olduğunu, 29 tanesi kesinlikle katıldığını, 23 tanesi katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “Yakın bir arkadaşımın eşcinsel olduğunu öğrenmek beni üzmez” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %18,5’i kesinlikle katılmadığını, %24,5’i katılmadığını, %25’i kararsız olduğunu, %17,0’ı kesinlikle katıldığını, %15,0’ı katıldığını belirtmiştir. Katılımcılardan 37 tanesi kesinlikle katılmadığını, 49 tanesi katılmadığını, 50 tanesi kararsız olduğunu, 34 tanesi kesinlikle katıldığını, 30 tanesi ise katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “Oğlumun gey olduğunu düşünmek bile beni rahatsız eder” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %8,5’i kesinlikle katılmadığını, %11’i katılmadığını, %16,0’ı kararsız olduğunu, %38,5’i kesinlikle katıldığını, %26,0’ı katıldığını belirtmiştir. Katılımcıların 77 tanesi kesinlikle katıldığını 17 tanesi ise kesinlikle katılmadığını belirtmiştir.

Araştırma grubu içerisindeki katılımcıların “Eşcinsellik günahtır” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %14,5’i kesinlikle katılmadığını, %12,0’ı katılmadığını, %26,0’ı kararsız olduğunu, %20,5’inin kesinlikle katıldığını, %27,0’ının ise katıldığını belirtmiştir. Katılımcıların 52 tanesi bu soruda kararsız olduğunu belirterek en çok cevabı vermişlerdir.

Araştırma grubundaki katılımcıların “Eşcinsellerin evlat edinip yetiştirmelerine izin verilmelidir” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %22,5’i kesinlikle katılmadığını, %18,0’ı katılmadığını, %26,5’i kararsız olduğunu, %17,0’ının kesinlikle katıldığını %15,0’ının katıldığını görmek mümkündür. Katılımcılardan 45 tanesi kesinlikle

katılmadığını, 36 tanesi katıldığını, 53 tanesi kararsız olduğunu, 34 tanesi kesinlikle katıldığını, 30 tanesi ise katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubundaki katılımcıların “İki eşcinseli halka açık bir yerde el ele görmek beni rahatsız etmez” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %15,5'i kesinlikle katılmadığını, %21,5'inin katıldığını, %28,0'ının kararsız olduğunu, %18,5'inin kesinlikle katıldığını %16,5'inin katıldığı belirtilmiştir. Katılımcılardan 31 tanesi kesinlikle katılmadığını, 43 tanesi katılmadığını, 56 tanesi kararsız olduğunu, 37 tanesi kesinlikle katıldığını, 33 tanesi katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubundaki katılımcıların “Eşcinsellik ahlaksızlıktır” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %19,5'inin kesinlikle katılmadığı, %22,0'ının katılmadığının %29,5'inin kararsız olduğunu, %15,5'inin kesinlikle katıldığını, %13,5'inin de katıldığı belirtilmiştir. Katılımcılardan 39 tanesi kesinlikle katılmadığını, 44 tanesi katıldığını, 59 tanesi kararsız olduğunu, 31 tanesi kesinlikle katıldığını, 27 tanesi katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubundaki katılımcıların “Kızımın lezbiyen olması ona sevgimi azaltmaz” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %20,0'ının kesinlikle katılmadığını, %16,5'inin katılmadığını, %24,5'inin kararsız olduğunu, %17,5'inin kesinlikle katıldığını, %21,5'inin katıldığı belirtilmiştir. Katılımcılardan 40 tanesi kesinlikle katılmadığını, 33 tanesi katılmadığını, 49 tanesi kararsız olduğunu, 35 tanesi kesinlikle katıldığını, 43 tanesi katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubundaki katılımcıların “Eşcinsellerle dalga geçilmesi beni rahatsız etmez” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %38,5'inin kesinlikle katılmadığını, %25,0'ının katılmadığını, %21,0'ının kararsız olduğunu, %6,5'inin kesinlikle katıldığını, %9,0'ının katıldığı belirtilmiştir. Katılımcıların 77 tanesi kesinlikle katılmadığını belirterek rahatsız olabileceklerini belirtmişlerdir

		Sıklık	Yüzde	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
Geçerli	KESİNİKLE KATILMIYORUM	14	7,0	7,0	7,0
	KATILMIYORUM	34	17,0	17,0	24,0
	KARARSIZIM	56	28,0	28,0	52,0
	KESİNLİKLE KATILYORUM	55	27,5	27,5	79,5
	KATILYORUM	41	20,5	20,5	100,0
	Total	200	100,0	100,0	

Araştırma grubundaki katılımcıların “Medya eşcinselliği yaygınlaştırmaktadır” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %7,0'ının kesinlikle katılmadığı, %17,0'ının katılmadığı, %28,0'ının kararsız olduğu, %27,5'inin kesinlikle katıldığı, %20,5'inin ise

katıldığı görülmüştür. Katılımcıların 56 tanesi medya konusunda kararsız olduğunu bildirerek en çok cevabı vermişlerdir.

Araştırma grubundaki katılımcıların “Eşcinsellik ruhsal bir hastalıktır” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %12,0’nın kesinlikle katılmadığı, %16,5’inin katılmadığı, %31,5’inin kararsız olduğunu, %23,5’inin kesinlikle katılmadığı, %16,5’inin katıldığı görülmüştür. Katılımcılardan 24 kişi kesinlikle katılmadığını, 33 kişi katılmadığını, 63 kişinin kararsız olduğunu, 47 kişinin kesinlikle katıldığını, 33 kişinin ise katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubundaki katılımcıların “Eşcinseller tedavi edilmelidir” cümlesine katılım durumu: Katılımcıların %12,5’inin kesinlikle katılmadığı, %12,5’inin katılmadığı, %23,5’inin kararsız olduğu, %30,0’nın kesinlikle katıldığını, %21,5’inin katıldığı görülmüştür. Katılımcılardan 25 tanesi kesinlikle katılmadığını, 25 tanesi katılmadığını, 47 kişi ise kararsız olduğunu, 60 kişi ise kesinlikle katıldığını ve son olarak da 43 kişi katıldığını belirtmiştir.

Araştırma grubundaki katılımcıların “Eşcinsellerde topluma karışmalıdır” cümlesine katılma durumu: Katılımcıların %11,0’nın kesinlikle katılmadığı, %9,5’inin katılmadığı %27,0’nın kararsız olduğu, %27,5’inin kesinlikle katıldığı, %25,0’nın katıldığı görülmüştür. Katılımcılardan 55 tanesi kesinlikle katıldığını belirterek en çok cevabı vermiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların eşcinsellik ahlaksızlıktır cümlesiyle medeni durum arasındaki ilişkisi: Araştırmaya katılan katılımcılardan eşcinsellik ahlaksızlıktır cümlesine en fazla 16 evli çift kararsız olduğunu en az olarak da 7 evli çift katıldığını belirtmiştir. En fazla 43 bekâr birey kararsız olduğunu ve en az olarak da 18 bekâr birey de kesinlikle katıldığını belirtmiştir. Bekârlar bu durumda daha fazla kararsız kalmışlardır. Evlilerin bekârlara göre belirgin bir şekilde eşcinselliği daha yüksek oranda ahlaksızlık olarak gördükleri ortaya çıkmıştır. Bu durumda toplumun eşcinselliğe bakışında medeni durumun kesinlikle belirleyici bir faktör olduğu ortaya çıkmaktadır.

Araştırmaya katılan katılımcıların eşcinsellerde topluma karışmalıdır cümlesiyle medeni durum arasındaki ilişkisi: Araştırmaya katılan katılımcılardan eşcinsellerde topluma karışmalıdır cümlesine en fazla 16 evli çift kararsız olduğunu en az olarak da 6 evli çift kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. En fazla 44 bekar birey kesinlikle katıldığını ve en az olarak da 5 bekar birey de katılmadığını belirtmiştir. Bekarlar bu duruma daha ılımlı yaklaşmıştır.

Araştırmaya katılan katılımcıların oğlumun gey olduğunu düşünmek bile beni rahatsız eder cümlesiyle medeni durum arasındaki ilişkisi: Araştırmaya katılan katılımcılardan

oğlumun gey olduğunu düşünmek bile beni rahatsız eder cümlesine en fazla 30 kesinlikle katıldığını en az olarak da 4 evli çift katılmadığını belirtmiştir. En fazla 47 bekar birey kesinlikle katıldığını ve en az olarak da 12 bekar birey de kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. Bekarlar da evli çiftlerde bu duruma pek sıcak bakmamış ve büyük tepki veren evli çiftlerde olmuştur.

SONUÇ

Eşcinsellik bugün yeni keşfedilmiş bir durum değildir. bir tür insanlık tarihinin gizli ve “sakıncalı” bir mirasıdır.

Bireyin cinsel rol sapmasına uğrayarak kendini karşı cinsle özdeşleştirilmesiyle oluşturduğu cinsel kimliğe cinsel literatürde eşcinsel (homoseksüel) denmektedir. Kendi cinsinden olana karşı duygusal, erotik ve cinsel yönelim içinde bulunarak cinsel rol sapması durumunda kalan kimlikler homoseksüel başlığı altında toplanmaktadır. Eşcinsellik insanlık tarihi kadar eskidir. Terim olarak homoseksüellik kelimesinin kullanımı 19. Yüzyıla denk gelmiştir. Cinsel literatürde transseksüel, gey, lezbiyen, biseksüel, hermofrodit ve travesti gibi birçok cinsel rol sapması ayrı ayrı tartışılmaktadır. Ancak bu kimliklerin ‘eşcinsel kimlik’ olduğu ortak kabul gören bir noktadır. Eşcinsellik eski Yunan’da, Mısır’da, yani eski uygarlıkların tümünde suç değildir. Yasal olarak tanınmıştır; hatta teşvik edilmiştir. Özellikle genç erkeklerle yaşlı erkekler arasındaki ilişkiler, toplumun en kutsal saydığı ilişkilerden birisidir. Çünkü burada yalnız aşk ve cinsel ilişki değil, aynı zamanda yaşlılığın deneyimlerinin genç erkeğe aktarılması gibi bir şey de vardır.

Eşcinsellik de çağlar boyunca çok değişik bakış açılarından açıklanmaya çalışılan, kimi yer ve zamanlarda günah, ayıp ve suç kabul edilirken kimi yer ve zamanlarda hoşgörü ile karşılanan ama sürekli olarak üzerinde konuşulan, yorum ve araştırma yapılan belirsiz bir alan olmuştur. Bu çalışmada Trabzon ilinde kuşaklararası eşcinselliğe bakış açısı farklılıklarına değinilmiştir. Kuşaklararası eşcinselliğe bakış açısı farklılıkları saptanmıştır. Genel olarak bu çalışmada ulaşılan sonuçları şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Eşcinselliğin Trabzon ilinde bir tabu meselesi olduğu ortaya çıkmıştır. İnsanlar bu konuda pek konuşmak istememiş ve konuyu öfkeyle, kızgınlıkla karşılamışlardır. Bu durum daha çok 35-44 ve 45 ve üzeri yaş grupları için geçerlidir. Gençler bu duruma daha ılımlı yaklaşırsa da gençler içinde de eşcinselliğe büyük tepki gösterenler olmuştur.

- Trabzonlu olmayan ve burada yaşayan katılımcıların eşcinselliğe ve eşcinsellere daha ılımlı bir yaklaşım sergilemişler. “ *eşcinsellerinde bu toplumda yaşama hakkı vardır. Eşcinsel olmak onun suçu değil, oda eşcinsel olmak istemezdi bu durumu o seçemedi*” diyen katılımcılar da vardır.
- Araştırmanın genelinde eşcinsellik normal bir durum olarak karşılanmamış. Katılımcılar eşcinselliği normal görmemiş hatta günah olarak sayan katılımcılarda mevcuttur.
- Katılımcıların neredeyse hepsi oğlunun gey olması düşüncesinden rahatsız olmuş ve büyük tepki göstermişlerdir. Tepki gösterenlerin çoğu evli katılımcılardır. Bekar katılımcılar bu durumdan genel olarak kararsız kalmıştır.
- Evli katılımcılar eşcinselliğe ve eşcinsellere karşı olumsuz bir tavır sergilemiş ve eşcinsellerin topluma karışmalarına karşı olduklarını öfkeyle dile getirmişlerdir. Eşcinsellerin toplumun ahlakını bozacaklarını bu durumdan çocuklarının da etkilenebileceğini dile getirmişler ve bu çalışmayı yaptığım için çok sert tepki vermişlerdir.
- Eşcinsellik ve güven arasında ise bir ilişki olmadığını yani eşcinsellerin güvensiz ya da güvenilir olduğuna dair kesin bir sonuç ortaya konmamıştır. Güven ve karakter arasında bir ilişki olduğunu eşcinsellelikle ya da eşcinsellerle alakası olmadığı araştırmanın sonuçlarından biri olarak saptanmıştır.
- İki eşcinseli halka açık bir alanda el ele görmek çoğu katılımcı tarafından olumsuz karşılanmıştır. Çoğu katılımcı bu durumdan rahatsız olacaklarını ve çocuklarının olumsuz etkileneceklerini dile getirmişlerdir.

Sonuç olarak Trabzon ilinde kuşaklararası eşcinsellere bakış açısı farklıları saptanmıştır. Eşcinselliğin ve eşcinsellerin günümüzde daha yaygın olduğu ve düşüncelerini açıkça dile getirdiği aşikardır. Trabzon ilindeki yapmış olduğum bu çalışma beni çok zorlamıştır. İnsanlar bu konudan çok rahatsız olmuş ve tepkilerini sert bir şekilde dile getirmişlerdir. Eşcinselliği sözde anlayışla karşılamışlar fakat kendi çocuklarının eşcinsel olma ihtimali onları çileden çıkarmıştır. 45 yaş ve üzeri katılımcılar eşcinselliğe ve eşcinsellere daha fazla tepki göstermişlerdir. Özellikle lisans eğitimi gören katılımcılar eşcinselliği ve eşcinsellere karşı daha ılımlı yaklaşmışlardır.

KAYNAKÇA

- Adler Alfred, **Cinsiyet Arasında İşbirliği**, Payel Yayınları, İstanbul,1999.
- Candan Sayar (2009) **Bir Ötekileştirme Pratiği Olarak Cinselliğin Tıbbileştirilmesi ve Eşcinsellik**, Ankara, Ayrıntı Basımevi.
- Corraze, J.(1991). **Eşcinsellik**, Çev. İbrahim Yakupoğlu, İstanbul, İletişim Yayınları
- Çabuk F.D (2010), **Tıp Öğrencileri ve Hekimlerin Eşcinsellik Hakkında Tutumları Gey ve Lezbiyenlerin Sağlık Hizmeti Deneyimleri**, Gazi Üniversitesi, Ankara
- Çakırlar Cüneyt ve Serkan Delice **Cinsellik Muamması Türkiye’de Queer Kültür ve Muhalefet**, Mefis Yayınları, İstanbul, 2012
- Dökmen, Y. Zehra, **Toplumsal Cinsiyet “Sosyal Psikolojik Yaklaşımlar”** Remzi Kitabevi, İstanbul, 2009.
- Drescher J. (2002) **Causes and because on etiological theories of homosexuality The Annual of psychoanalysis** 30, 57-68.
- Dunne B.W (1958) **Power and Sexuality in the middle, East Middle East Report**, 8-11.
- Poroy, A, (2000) **Cinsel Öğreti Yayını, İstanbul, Akpomed Tıbbi Hizmetler Ltd. Şti.**
- Evlilik Hazırlığı Yapan Çiftlerin Cinsellikle İlgili Bilgi ve İnanışlar** (Simge Zeyneloğlu)
Foucault Michel, **Cinselliğin Tarihi 2**, çev. Hülya Tufan, Afa Yayınları, İstanbul, 1998
- Herdt G. (1994) **Guardiens of the Flutes Idioms of Masculinity** Chicago Univercity of Chicago Pres.
- Hocaoğlu Murat, **Eşcinsel Erkekler Yirmi Beş Tanıklık**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2014
- Holperin David M. (1990) **One Hondred Years of Homosexuality and other Essays on Greek Love**, New York Routledge.
- King M. B. Bartlett A. (1999) **British psychiatry and homosexuality. British Jornal of Psychiatry**, 174, 106-13.
- Kinsey A. Pomeray W. Martin C. (1948) **Sexual Behavior in the human male Philadelphia** W.B Sounder .
- Kinsey A. Pomeray W. Martin C. Ve Gebhard P. (1953) **Sexual Behavior in human Female Philadelphia** W.B Sounder .
- Kliermen W. (2007) **Homoxuality in İslam: a difficult paradox**, Macalester İslam Journal 2, 52-63.
- Kuruoğlu, Huriye ve Bermal Aydın, **Toplumsal Cinsellik ve Medya**, Detay Yayınları, Ankara,2014.
- Mondimore F.M (1999) **Eşcinselliğin Doğal Tarihi**, çev. Berna Kılınçer, İstanbul, Sarmal Yayınevi.
- Özgüven, İ.E (1997) **Cinsellik ve Cinsel Yaşam**, Ankara: PDREM Yayınları
- Rodo S (1969) **Adaptational Psycodynamics: Motiction and Control**, New York Science House.
- Russell, Paul, **Dünya Tarihinde En Etkin 100 Eşcinsel**, çev. Oya Özdilek, **Neden Kitap**, İstanbul, 2006.
- Sönmez Bülent, **Gizli Kimlik Eşcinselliğin Anlamı Üzerine**, NKM Yayınları, İstanbul, 2007.
- Uçar H, (2001) **Yetişkin Cinsel Eğitimi**, İzmir: Ercan Kitabevi.